

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Kiss Lajos*

Cím: **Az „Általános”-tól**

a Magyar-Szovjet Baráti Társaság Kórusáig

Forrás: **Hét évtized a munkásművelődés szolgálatában**

Népszabadság

1958. XI. 22.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy

Helyszám

484.96

1958

Valami azonban mégis hiányzik — legalább is részben — az énekkar munkájához. Az együttessel — mivel nem tartozott valamelyik üzemhez, vállalathoz, intézményhez — a felszabadulás óta a költözködés, a „gazdakérés” és egyéb nehézségek körülményei között hanyódtott helyiségről helyiségre. Ha most a Magyar-Szovjet Baráti Társaság szárnyai alatt és eszének jégében otthonra talált, remélhetőleg hamarosan méltó otthonot talál majd az MSZBT költségvetésében is. A felszabadulás utáni években nem egy, később méltatlannak bizonyult énekkarra is igen sokat költött a nép állama. Ez a munkásénekkar ma is hátrányosabb helyzetben van, mint nem egy kevésbé nagy és kevésbé harcos múltú kórus.

*

„Mi, kommunista ifjak, indulunk...” — zendül az énekkar hangján; ha ellentmondás is van a dal szövege, s a kórus tagjainak életkora között! Akik énekelik, már tényleg elindultak a munkásdalosok útján. S most is járják becsülettel. De hiányoznak a kórusból a fiatalok, akik az öregek támogatásával valóban elindulnának az úton. Az ifjúság távolmaradása a munkásénekkarból — sajnos országos jelenség, nemcsak az MSZBT-kórus panaszosa. De a megoldás nem várthat sokáig. Egylet csak annyit: mi lenne, ha az együttes tagjai a legközelebbi ismerőseik, rokonai között néznének utána fiataloknak, s vinnék magukkal az énekkarba? Nem lenne haszontalan dolog, s a hetvenes jubileumot már a budapesti Általános Munkás Dalegylet, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság ilyenformán is megfiatalodott kórusa ünnepelhetné meg.

Kiss Lajos

melyik tőkés vezető — „jóindulatú gondoskodása és kultúra-ápolása” támogatta volna megalakulásukat és munkájukat. Ha nem lett volna közöttük eleven és tettekben megnyilatkozó erejű munkás-szolidaritás, csupán a zene, az éneklés iránti szeretetükkel és vonzódásukkal nem jutottak volna messzire. (A munkás-szolidaritás olyankor is átsegítette őket a nehézségeken, amikor az egyik közgyűlésen — jegyzőkönyv van róla — egy korona 60 fillér volt a kórus javára rendezett gyűjtés eredménye, s még olyan tag neve is a jegyzőkönyvbe került, aki 16 fillért adakozott. A tagok áldozatkészsége és a pártoló tagság — akik között 25 éven keresztül ott találjuk például Rónai Sándor elvtársat — támogatása együttesen nagy összetartó erő volt.)

Serre az összetartásra nagy szükség volt. Az énekkar sorsa a régi rendszerben nem különbözött más munkáskórusok sorsától. Harc, üldöztetés, elnyomás volt az osztályrészük. Hány-szor, de hány-szor néztek szembe rendőrtisztekkel, detektívekkel, hány-szor kaptak taps helyett; vagy a munkásközönség tapsa mellett kardlapot! Horányban, a gödi Fecskefészekben, a Petőfi-szobornál, a Tattersaalban, mindenütt, ahol munkásmegmozdulásról volt szó, a kórus munkás-dalait megtették a magukét, erőt, hitet adtak, lelkesítettek. Lelkesítették a gyűjtőfogházban raboskodó elvtársakat, akik a séta idején a fogház falain kívülről felhangzó dalokat hallgatták, amíg

az őrség el nem zavarta a kórust. S erejükből arra is tellett, hogy egy ízben még az akkori rádió urait is megleckéztessék. Rádiószerepléshez jutottak, s ez ritka dolog volt akkoriban. Eppen csak elkezdtek énekelni a műsorukat, amikor megszakították az adást; a rádió vezetői azt az aljas fogást eszelték ki, hogy Sallai és Fürst kivégzésének hírére a munkásénekkar műsora közben, a kórus füle hallatára mondja be a bemondó. Azt képzelték, hogy utána a munkáskórus tovább folytatja majd a műsort, mintha mísem történt volna. A propaganda-trükk nem sikerült: az együttes, karnagya vezetésével kivonult a stúdióból.

Kik ezek az emberek, munkások, elvtársaink, akik énekesként, dalárdatagként is nem pusztán a zenéért, a kultúráért, hanem a munkás-dalért, a munkás-kultúráért, a munkás-világért harcoltak? Lássunk néhányat közülük, akik ma is a kórushoz való ragaszkodás megható példáit mutatják. Nagy Ágoston elvtárs már 79 éves. Egykor ő volt az együttes legjobb tenoristája. A kiváló lakatos szakmunkás, majd az Északi Főműhely művezetője annak idején inkább lemondott az állásáról, de a gyár vezetőségének a felszólítására sem volt hajlandó megválni a kórustól. Kozmanovics Sándor nyugdíjas szövömester két botra támaszkodva is be-bejár még a próbákra. Kanyó Ferenc nyugdíjas festőmester, Knechtl

István nyugdíjas sütőmunkás, Dobos Ferenc (35 év óta titkára a kórusnak) ötven esztendeje énekel. Horváth János, Virágh Ferenc és Tömördy Béla nemsokára negyvenéves dalos-múltra tekinthet vissza.

*

„A párttal, a néppel egy az utunk...” — hangzik ki a Gorkij fasori próbaterekből. Uj, mai tömegdalt, munkásdalt tanul a kórus. Nemrég tartott bemutatkozó hangversenyük műsora — Mozart, Erkel, Liszt, Gounod, Muszorgszkij, Borogyin, Szvesnyikov, Bartók, Kodály neveit olvashatjuk a szerzők között — minden hivatásos együttesnek is dicséretére, becsületére válik. Bizonyítják vele, hogy a munkásoktól nem idegen a leghaladóbb, legmagasabb színvonalú kórusművészet, sőt, az ő ajkukon hangzik csak fel igazi erővel, átéléssel. És ha az előadást tekintve ilyen értelemben is munkáskórus a Budapesti Általános Munkás Dalegylet, az akar lenni a régi munkásmozgalmi dalhogymányokhoz való visszanyúlással is. Ugy tervezzük, hogy fokozott gondossággal ápolják, tartják műsorukon a mai magyar és nemzetközi munkásmozgalmak dalait, a szovjet kórusművészet alkotásait is. Erre megvan a kórusban minden képesség, akarat és tudás.

A Magyar-Szovjet Baráti Társaság Kórusa néven régi munkásénekkar mutatkozott be nemrég az Építők Rózsa Ferenc Kultúrházában.

Nagymúltú, igazi munkás-énekkar a Budapesti Általános Munkás Dalegylet, amely most a magyar-szovjet barátság zászlaja alatt munkálkodik tovább, — fennállásának hetvenes megünneplésére készül. Igaz, a jubileum csak két év múlva lesz, és a kórus tagjai közül sokan némi sóhajjal vegyítve azt mondják: „Ha megérjük...” Az énekkar ugyanis „öreg” énekkar olyan értelemben is, hogy tagjai túl vannak az ifjúkoron, sőt legnagyobb részük a legszebb férfikoron is. Az említett megjegyzés azonban tréfásan hangzik el és senki sem gondol arra, hogy nem vehet részt a jubileumon. Aminthogy jóformán senki sem gondolt a kórus fennállása alatt arra, hogy ezt az együttest otthagynak.

A Budapesti Általános Munkás Dalegylet tehát él, s tevékenykedik...

1891-ben gyűltek össze; szervezett munkások alakították; a Rauchmann-vendéglő különterében. Tagja kezdettől fogva csak szervezett munkás lehetett. Az egykori jegyzőkönyvek szerint a megalakuláskor 12 korona 60 fillér „alaptőkével” rendelkeztek, ami éppen, hogy kitette a karnagy egyhavi tiszteletdíját. Nem segítette őket vállalati igazgatói alap (mint a mai munkáskórusokat), s még az sem, hogy vala-